

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
.info

<https://konkur.info>

زمینه‌های ظهور نادر:

۱- سقوط اصفهان و از بین رفتن دولت صفویه ← وجود آشفتگی و آشوب داخلی

۱- ناتوانی در تسلط بر تمامی قلمرو صفویه

۲- روسیه و عثمانی مناطقی از شمال و

نتیجه کلی:

ظهور نادر از ایل افشار

۲- ناتوانی افغان‌ها در ایجاد حاکمیت مقتدر ← دلایل:

غرب را اشغال کردند

۳- ناآشنایی با اصول کشورداری

۱- از قزلباش‌ها بودند و در به قدرت رسیدن صفویان نقش داشتند

۲- در دوره صفویه به خراسان کوچ کردند برای محافظت از مرزها در مقابل ازبکان

ایل افشار:

۱- همراه با فتحعلی خان قاجار (پدربزرگ آقامحمدخان)

به طهماسب (فرزند سلطان حسین که می‌خواست

حکومت صفویه را بازگرداند) پیوست و تصرف خراسان

۲- فرماندهی سپاه طهماسب بعد از مرگ فتحعلی خان و

شکست افغان‌ها در چند مرحله

۳- مقابله با عثمانی و روسیه ← الف) عثمانی: شکست آنها و آزادی مناطق اشغالی

ب) روسیه: خروج روسیه با مشاهده توان نظامی نادر

اقدامات نادر قبل از سلطنت

نتیجه این اقدامات ← فراهم شدن

زمینه‌ای برای سلطنت نادر

۱- خلع طهماسب از سلطنت به علت بی‌کفایتی

۲- جمع کردن بزرگان - علما - سران ایل و طوایف به شورای دشت مغان

الف) موروثی شدن سلطنت در خاندان او

۳- بیان شرایط: ب) حمایت نکردن بزرگان از صفویه

ج) حل اختلافات مذهبی با دولت عثمانی

چگونگی به سلطنت رسیدن نادر

اقدام نادر پس از رسیدن به سلطنت: تلاش برای رفع مشکلات سیاسی و مذهبی به ویژه: رفع اختلافات مذهبی با عثمانی:

۱- کارشکنی عثمانی

۲- گرفتاری داخلی و خارجی نادر

روش: جنگ یا مصالحه و مذاکره نتیجه اقدام: ۱- در ابتدا به نتیجه مطلوب نرسید علت:

۲- در نهایت: برقراری صلح با بسته شدن معاهده که تا زمان کریم خان که ایران بصره را تصرف کرد دوام آورد

- سرانجام نادر: در سرکوب شورشی در خراسان با توطئه نزدیکان و سردارانش به قتل رسید (۱۶۰۱ق)

- امتیاز حکومت نادر: نجات ایران در مقابل آشوب‌های داخلی و هجوم بیگانگان

- ایجاد ثبات و امنیت

- انتقال قدرت

- تثبیت حکومت در ایل افشار

- جنگ‌های مکرر

- مالیات‌های سنگین

- بدبینی به اطرافیان و قتل آنها

دلایل

اوضاع پس از مرگ نادر: آغاز جنگ برای به دست گرفتن قدرت مانند:

۱- برخی از افراد خاندان نادر و سرداران و سران ایلات

۲- افرادی از خاندان صفوی برای بازگرداندن حکومت به صفویان

نتیجه ← ۱- کشتار و خرابی کشور
 ۲- به قدرت رسیدن برادرزادگان نادر و نوه او عادل شاه ← ابراهیم شاه ← شاهرخ شاه
 ویژگی‌ها: (الف) قلمرو حکومت: مشهد (ب) مدت حکومت: تا زمان آقامحمدخان قاجار

چگونگی به قدرت رسیدن کریم خان: ۱- کریم خان یکی از افراد طایفه‌های لُر و از سرداران نادر بود
 ۲- کنار زدن متحدان و رقیبان و تأسیس سلسله زندیه به پایتختی شیراز

ویژگی‌های حکومت کریم خان:

- ۱- تعطیل کردن جنگ‌های خارجی برخلاف نادر و ایجاد ثبات سیاسی و آرامش به ویژه در شیراز
- ۲- انتخاب نام وکیل الرعایا به جای پادشاه برای خود
- ۳- داشتن نام نیکو در تاریخ ایران به دلایل:
  - مدارا با دشمنان
  - همدردی با مردم
  - کاهش مالیات‌ها
  - رفتار مناسب با اقلیت‌های دینی و مذهبی

اوضاع ایران پس از کریم خان:

بروز آشوب توسط جانشینان کریم خان ← (طی ۱۵ سال ۷ تن به قدرت رسیدند) ← فروپاشی سیاسی و اقتصادی و آسیب دیدن توان نظامی و اداری کشور

آخرین فرمانروای زندیه لطفعلی خان زند: ویژگی‌ها

۱- فردی شجاع و با لیاقت بود
 ۲- از آقامحمدخان قاجار شکست خورد دلایل:
 (انقراض سلسله زندیه)
 ۱- درگیری داخلی
 روابط خارجی ایران در دوره افشاریه زندیه نسبت به دوره صفویه کاهش یافت. دلایل:
 روابط خارجی ایران در دوره افشاریه زندیه نسبت به دوره صفویه کاهش یافت
 ۲- بی‌ثباتی سیاسی
 مهم‌ترین مسئله خارجی در این دوران: برخورد سیاسی و نظامی با عثمانی و روسیه
 عثمانی: صلح نادر با دولت عثمانی که تا زمان فتح بصره توسط کریم خان زند ادامه داشت.

روابط ایران و اروپا:

- در دوره نادر: دادن معافیت گمرکی به انگلیس و پذیرفتن جان‌التون انگلیسی ← دلایل: تلاش برای تشکیل نیروی دریایی
 - در دوره کریم خان زند: مذاکره با فرانسه و انگلیس و بی‌نتیجه ماندن آنها

یک نکته: سازمان اداری و دیوانی در دوره افشاریه و زندیه اعتبار و قوت سابق را نداشت دلایل:

- ۱- حاکمیت عناصر ایلی
- ۲- غلبه تفکر نظامی‌گری
- ۳- بی‌ثباتی سیاسی
- ۴- کوتاه بودن دوره حکومت

نظام اداری در دوره نادر رونق چندانی نداشت:

دلایل: ۱- اتکا حکومت نادر بر اقتدارگرایی، استبداد و امور نظامی

۲- بی‌توجهی به دیوان‌سالاری و استفاده از نزدیکان در امور اداری و اقتصادی

نتیجه: عدم وجود پایتخت در این دوره؛ یک نکته: (مشهد و کلات بیشتر محل نگهداری غنایم بوده است)

یک نکته: شیوه اداره ایالات و ولایات در این دو دوره بیشتر شبیه صفویه بوده است.

دلایل آشفتگی اقتصادی بعد از صفویان: ۱- آشوب‌های داخلی
 ۲- حمله روسیه و عثمانی به ایران

علت آشفته‌گی کشاورزی در زمان نادر: بردن افراد زیادی به جنگ‌ها (کشاورزان)

علت آشفته‌گی اقتصادی در زمان نادر: مالیات‌های سنگین

وضعیت تجارت در دوره کریم خان زند: رونق تجارت در شیراز و بوشهر

دلایل رونق اقتصادی در زمان کریم خان زند: } ۱- کاهش مالیات‌ها
۲- کم بودن خرج دربار
۳- ثبات سیاسی
۴- ثبات قیمت کالا

وضعیت علم و آموزش بعد از صفویه: } ۱- تعطیلی مدارس و حوزه‌های علمیه در اصفهان و شهرهای دیگر
۲- مهاجرت علما و طلاب به عتبات عالیات

وضعیت علم و آموزش در دوره زندیه:

۱- افزایش فعالیت‌های علمی و آموزشی و ساخت مدارس جدید در نتیجه آرامش و ثبات سیاسی

۲- پیدایش نهضت بازگشت ادبی در نتیجه تحول شعر و ادب فارسی

شاعران این نهضت به سبک خراسانی و روش شاعرانی مثل فرخی، عنصری، سعدی و حافظ شعر می‌گفتند

وضعیت هنر و معماری در دوره نادر: } ۱- ورود هنرمندان هندی به ایران و تلفیق هنر ایران و هندی
۲- بازسازی شهر اصفهان
۳- ساخت بناهای باشکوه در منطقه کلات مانند کاخ خورشید

وضعیت هنر معماری در دوره کریم خان: } ۱- علاقه به ساخت بناهای باشکوه مثل مجموعه مسجد و بازار و حمام و کیل -
ارگ کریم خان و بازسازی آرامگاه سعدی و حافظ - باغ دلگشا
۲- ساخت بناهای تفریحی معروف به کلاه فرهنگی (بنایی کوچک در وسط باغ

جهان در آستانه دوره معاصر: } یا تفریحگاه)
الف) نقاشان خود را با معیارهای اروپایی تطبیق دادند
۳- ایجاد تحول در زمینه نقاشی و نگارگری } ب) رونق مکتب نقاشی شیراز که در دوره مغول شکل گرفته بود
ج) نقاشان معروف: محمدصادق، اشرف و میرزابابا

وجود وضعیت دوگانه متضاد در جهان (سده‌های ۱۷ تا ۱۹ م)

شرق: ایران عثمانی و گورکانیان هند ضعیف می‌شدند }
غرب: روسیه، فرانسه و انگلیس قدرتمند می‌شدند }

دلایل ضعف عثمانیان:

- لقب عثمانی در قرن ۱۹؛ مرد بیمار اروپا

در امور عثمانی - بهانه: دفاع از اقلیت‌ها
- علت: ۱- کسب منافع اقتصادی و سیاسی ۲- کسب مستعمرات

نتیجه: ۱- تصرف برخی مناطق عثمانی توسط اروپاییان، ۲- ضعف عثمانی

دولت گورکانیان هند (مغولان کبیر)

تأسیس: توسط محمد بابر (نواده تیمور گورکانی)

نتیجه تشکیل این حکومت: گسترش اسلام و زبان فارسی در هند

- دلائل ضعف دولت گورکانیان:
- ۱- اختلاف و دشمنی میان هندوها و مسلمانان
  - ۲- سوء مدیریت و ضعف شاهان
  - ۳- اختلاف و توطئه درباریان
  - ۴- ورود استعمارگران به هند

استعمارگرانی که وارد هند شدند:

- اسپانیا و پرتغال:

ویژگی‌ها: الف) اولین استعمارگرانی که وارد هند شدند (ب) واگذاری امتیازات تجاری و گمرکی به آنها

- فرانسه - هلند و انگلیس (اقدام):
- ۱- تأسیس کمپانی هند شرقی
  - ۲- تصرف هند از طریق دامن زدن به اختلافات قومی و مذهبی
  - ۳- درگیری آنها با هم و پیروزی انگلیس بر بقیه: نتیجه ←
- الف) غارت ثروت هند و توسعه قدرت خود
 ب) دست اندازی در مناطق اطراف هند
 ج) سرکوب شورش سربازان هندی و اعلام اینکه هند رسماً بخشی از انگلیس است: ملکه انگلیس به امپراتریس هند و بریتانیا ملقب شد

نتیجه: تحولات سیاسی و اجتماعی

زمان: بعد از رنسانس

انقلاب‌های سیاسی اروپا:

- نمونه انقلاب‌ها
- انقلاب صنعتی: پیدایش استعمار
  - انقلاب مشروطه انگلیس
  - انقلاب استقلال آمریکا
  - انقلاب فرانسه
  - انقلاب صنعتی

انقلاب مردم انگلیس:

- ۱- درگیری بین چارلز اول و کرامول ← نتیجه ریاست جمهوری کرامول و سپس منحل شدن مجلس به علت درگیری با کرامول به دلائل مذهبی
- ۲- بعد از کرامول درگیری بین مجلس و پادشاه ← نتیجه پادشاه فهمید حکومت او نتیجه خواست مجلس است نه موهبت الهی و برقراری مشروطه سلطنتی (مهمترین دستاورد انقلاب باشکوه بود) ← نتیجه افزایش قدرت انگلیس

نتایج انقلاب باشکوه:

- ۱- انگلیس رقبایی مانند اسپانیا و فرانسه را شکست داد
- ۲- انگلیس مستعمرات خود را گسترش داد
- ۳- تبدیل شدن انگلیس به قدرت اول جهان در زمان ملکه ویکتوریا

- انقلاب مردم آمریکا: مهاجرنشینان آمریکا علیه انگلیس قیام کردند دلائل:
- مالیات‌های سنگین
  - تحریمات فرانسه
- نتیجه: پیروزی مهاجرنشینان و ریاست جمهوری جرج واشتنگتن

وضعیت آمریکا پس از انقلاب استقلال آمریکا:

- ۱- تصرف سرزمین‌های وسیع با پیشروی به سوی غرب و کشتار سرخ پرستان
- ۲- بهره‌گیری از نیروی کار بردگان و توسعه اقتصادی خود

دلایل انقلاب فرانسه:

- ۱- ضعف سیاسی - نظامی - اقتصادی به علت: } - ولخرجی در آمریکا
- ۲- آشفتگی اجتماعی به علت وجود طبقات مختلف اجتماعی

۳- تحولات فکری ناشی از نظریات روشنفکران معروف به دایره‌المعارف نویسان مانند: ولتر، منتسکیو، روسو (نظریات این سه نفر در متن کتاب ملاحظه شود)

نظریات روشنفکران:

ولتر: اطاعت انسان از عقل و مبارزه با خرافات
مونستکیو: دفاع از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر
روسو: تأکید بر اهمیت انتخابات و حکومت را حاصل قرارداد اجتماعی می دانست

انقلاب مردم فرانسه:

- دلایل: ۱- تغییر دیدگاه مردم فرانسه تحت تأثیر نظریات روشنفکران

- ۲- غفلت لویی ۱۶ از احوال مردم
- ۳- تجملات و ولخرجی شاه و درباریان
- آغاز انقلاب: حمله مردم به زندان پاستیل
- نتیجه: در ابتدا: امضای قانون اساسی و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی توسط لویی ۱۶
- در نهایت: برکناری و اعدام لویی ۱۶ و همسرش آنتوانت و برقراری نظام جمهوری

حمله کشورهای اروپایی به فرانسه:

علل: ترس این کشورها از: ۱- اعدام لویی ۱۶ و همسرش ۲- شعارهای آزادی خواهانه انقلابیون
نتیجه: پیروزی فرانسه و شهرت فرمانده فرانسوی به نام ناپلئون ← به دست گرفتن قدرت با انجام کودتا و سپس به عنوان امپراتور به قدرت رسید.

وضعیت تولید تا اواخر قرن ۱۸:

- ۱- عامل اصلی تولید بازوی (نیروی) انسان
- ۲- استفاده صنعتگران از مهارت‌های فکری - جسمی - هنری و عدم استفاده از نیروهای طبیعت

انقلاب صنعتی:

ویژگی: جایگزین شدن نیروی آب و سپس بخار به جای نیروی جسمی انسان

آغاز: اختراع و تکمیل ماشین بخار در انگلیس

اولین تحول صنعتی در نساجی و پارچه بافی، سپس در کشاورزی، حمل و نقل و دیگر بخش‌های تولید
نتیجه: تغییر مناسبات انسانی - اجتماعی و اقتصادی در اروپا و جهان علت: نیاز کشورهای اروپایی به:

دو پدیده اجتماعی، اقتصادی انقلاب صنعتی:

۱- گسترش استعمار و غارت کشورهای آسیایی و آفریقایی

مثبت: افزایش قدرت و رفاه بیشتر اروپائیان
پيامدهای انقلاب صنعتی:

- ۱- گسترش بی‌رویه شهرها
- ۲- رشد سریع جمعیت
- ۳- پیدایش فاصله طبقاتی
- ۴- نارضایتی اجتماعی - اقتصادی
- ۵- آلودگی زیست محیطی

- ۱- مواد اولیه
- ۲- نیروی کار ارزان
- ۳- بازار فروش
- ۴- سرمایه مادی
- ۵- حمایت دولت‌ها

۲- افزایش استثمار و بهره‌کشی از کارگران در داخل اروپا

توسعه سیاسی و نظامی روسیه:

شروع: با به قدرت رسیدن پترکبیر ← یکی از برنامه‌های او برای پیشرفت روسیه: برنامه گسترش روسیه و دستیابی به آب‌های آزاد

و گرم برای کسب منافع تجاری و سیاسی

نتیجه ← جانشینان برای عمل به این برنامه در نواحی شرقی اروپا و حوزه دریایی بالتیک، سیاه و خزر اقدامات نظامی انجام دادند

نتیجه ← جنگ‌های متعدد در روسیه با ایران، عثمان و کشورهای اروپایی مثل فرانسه

اقدامات پترکبیر: ۱- استخدام کارشناسان اروپایی، ۲- تأسیس مدارس و دانشگاه‌های جدید، ۳- تقویت ارتش به ویژه نیروی

دریایی

بروزترین و برترین
سایت کنکوری کشور

WWW.KONKUR.INFO

Konkur
info

<https://konkur.info>